

**Fylkesmannen i Oppland
Miljøvern avdelinga**

Kontrollrapport

Kontrollert virksomhet:	Vestre Toten kommune	Organisasjonsnr:	971 028 300
Adresse:	2830 Raufoss	Kontrolldato:	02.06.08
Verifikasjonssted:	Breiskallen renseanlegg	Regelverk:	Forurensningsloven
Utslippstillatelse av:	19.12.07	Risikoklasse:	2
Fra Fylkesmannen:	Magne Drageset Elin Hilde	Fra kommunen:	Terje Skolby Arnfinn Søsnes
Arkivnr.	2008/1961	Forrige kontroll:	18. – 19.09.02

Rapportens status

Endelig

Rapportens innhold

Rapporten beskriver situasjonen ved kontrolltidspunktet, og omtaler avvik og anmerkninger.

Disse hovedtema ble kontrollert:

- Internkontroll (risikovurdering og avvikshåndtering)
- Drift og utslippskontroll på renseanlegget, oppfølging av rensekrav
- Tilpasning til nye forskriftskrav som gjøres gjeldende innen 01.01.09

Hovedkonklusjon

Det er påvist 3 avvik og gitt en anmerkning ved tilsynet.

Utarbeidet dato: 18.08.2008

Godkjent dato: 18.08.2008

Sign.:

Sign.:

Kontrollør: Elin Hilde

Overordnet: Lars Eide

1. Innledning

Kontrollen er gjennomført som ledd i en landsomfattende kontrollaksjon overfor kommunale avløpsanlegg. Aksjonen er planlagt i samarbeid med SFT.

Det er gjennomført en enkel brevkontroll overfor alle kommunene på dette området. Fire kommuner er valgt ut for besøk med kontroll i forbindelse med aksjonen. Det er Vestre Toten, Gjøvik, Lillehammer og Ringeby.

Det er gjennomført felles møte/samtale med fungerende leder for teknisk drift og med driftsansvarlig på renseanlegget. Det er foretatt verifikasjon på Breiskallen renseanlegg.

Kontrollrapporten omtaler avvik og anmerkninger i forbindelse med tilsynet.

Definisjoner:

- **AVVIK** er mangel på oppfyllelse av krav, det kan vere krav i lover og forskrifter, eller vilkår fastsatt med hjemmel i gjeldende lover, f. eks. i utslippstillatelse fra Fylkesmannen.
- **ANMERKNING** er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men som tilsynsmyndigheten vil påpeke som et område for forbedringer.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for kontrollen:

- Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning kapitlene 11, 14 og 15
- Utslippstillatelse fra Fylkesmannen av 19.12.07
- Driftsassistansen i Oppland: Årsrapport for avløpsanlegg i Vestre Toten kommune for 2007
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (HMS-forskriften)

3. Omfang

Hovedtema for kontrollen var:

- Internkontroll med fokus på risikovurdering og avvikshåndtering
- Drift og utslippskontroll på renseanlegget, oppfølging av gjeldende rensekrav
- Status for tilpasning til nye forskriftskrav som gjøres gjeldende fra 01.01.09, gjelder overløp, akkreditert prøvetaking

4. Avvik

Følgende avvik ble påvist under kontrollen:

**Avvik 1:
Internkontrollen er mangelfull.**

Avvik fra:

HMS-forskriften § 5 andre ledd, nr 6 og 7.

Internkontroll innebærer bl. a. at virksomheten skal:

”6. kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene

7. iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen”

Kommentarer:

Dette gjelder følgende forhold:

- a) Utilstrekkelig risikovurdering

Det foreligger ikke oppdatert risikovurdering for avløpssektoren.

- b) Utilstrekkelig avviksbehandlingssystem

Det foreligger skjema for avviksregistrering og -behandling. Men dette var ikke i bruk for tiden. Avvik ble normalt ikke registrert skriftlig, men problemer som oppstod ble løst fortløpende. Det forelå f eks ingen avviksoversikt for 2007.

- c) Utilstrekkelig driftsinstruks og skriftlige rutiner

Det forelå ikke oppdatert driftsinstruks eller skriftlige rutiner for arbeidet som skal gjøres på renseanlegget. Skriftlige rutiner er viktige for å sikre at driften av anlegget oppfølgingen av kravene blir best mulig.

Det ble ved kontrollen opplyst fra kommunens side at internkontrollen var under oppdatering, og forventet klar i løpet av året.

HMS-forskriften § 5 krever skriftlig dokumentasjon angående risikovurdering og avviksbehandling.

**Avvik 2:
Avløpsanleggets/utslippets størrelse er ikke beregnet.**

Avvik fra:

Forurensningsforskriften § 11-3 bokstav m med kommentarer. Se også utslippstillatelsen av 19.12.07 side 2.

Kommentarer:

Slik beregning bør gjøres i henhold til NS 9426. Inntil utslippets størrelse er beregnet i henhold til norsk standard, legges 14 500 pe til grunn, jf utslippstillatelsen. Pr i dag er det derfor bl. a. ikke tatt hensyn til tilførsel av septikslam og industrielt avløpsvann til renseanlegget. Anleggsstørrelsen har betydning for krav til prøvetaking og analyse.

Avvik 3:

Det er mangler ved prøvetaking av avløpsvann og overholdelse av renskrav.

Avvik fra:

§ 14-11 og § 14-12 i forurensningsforskriften.

Kommentarer:

- a) For 2008 er det bare planlagt med 12 vannprøver på renseanlegget. I Fylkesmannens utslippstillatelse, som gjelder for 2008, fastsettes tettbebyggelsens størrelse til 14 500 pe. Dette tilsier at det fra og med 2008 skal tas 24 prøver pr år. Jf forurensningsforskriftens § 14-11 tredje ledd bokstav c.
- b) For 2008 er det ikke planlagt med døgnblandprøver for organisk stoff, men ukeblandprøver. Jf kravet i § 14-11 tredje ledd om døgnblandprøver.
- c) For 2007 var det kun 9 av 12 prøver som overholdt kravet til renseseffekt for fosfor. Ifølge § 14-13 skal minst 10 av 12 prøver overholde renskravet.

5. Anmerkninger

Anmerking 1:

Det er mangler ved oppfølging av overløp på avløpsnett.

- a) Ikke alle pumpestasjoner med overløp er tilknyttet alarm.
- b) Det er ikke lagt til rette for registrering eller beregning av driftstid for utslipp fra overløp utenom renseanlegget. Jf kravet i § 14-5 fjerde ledd, som gjelder fra 01.01.09.

Det ble opplyst å være ca 15-20 pumpestasjoner, og at ikke alle hadde overløp. Det var heller ikke god oversikt over overløpene, med beskrivelse og kartfesting. Jf kravet i § 14-5 tredje ledd med kommentarer.

Overløpene ved renseanlegget blir målt.

6. Andre forhold

Vannrammedirektivet gir målsetninger for Hunnselva innen 2015. Det er også utarbeidet en kommunedelplan for avløp 2006 – 2015 for kommunen. Det er viktig med nøye oppfølging også på avløpssektoren for å oppnå målene. Blant annet er tiltak på ledningsnett viktig for å unngå innlekking av overvann og overløp.

Mjøslab vil bli akkreditert for prøvetaking på anlegget innen 01.01.09.